

29. godišnji skup Europskoga lingvističkoga društva 29th Annual Meeting of the Societas Linguistica Europea

Od 4. do 8. rujna 1996. u austrijskome gradiću Klagenfurtu održan je 29. godišnji skup Europskoga lingvističkoga društva. Domaćin je bio Odsjek za lingvistiku.

Teme skupa bile su podijeljene po područjima: fonologija, morfologija, sintaksa, semantika, leksikologija, povijesna lingvistika, sociolingvistika i ostalo (*varia*). Kako europska lingvistika ravnopravno uključuje sve znanstvene škole i pristupe i na neki način više cijeni tradicionalnost od npr. američke, na skupu su se mogli vidjeti i čuti jezikoslovci najrazličitijih pristupa i škola, od vrlo mladih do starih. Jedan od najstarijih sudionika, mađarski jezikoslovac Sándor Roth, preminuo je usred predavanja, pokoj mu duši.

Iz Hrvatske su sudjelovala četiri jezikoslovca. Rudolf Filipović govorio je o elipsi kao izvoru anglizama u europskim jezicima. Vladimir Ivir govorio je o zajedničkom jezičnom i izvanjezičnom iskustvu kao preduvjetu za prijevod. Zrinka Babić i Melita Kovačević govorile su o utjecaju konteksta na usvajanje hrvatskih i engleskih glagola.

Na skupu su djelovale dvije radionice. U prvoj se govorilo o tipologiji i prirodnosti, a sudjelovali su pripadnici prirodne škole, npr. D. Stampe, utemeljitelj toga jezikoslovnoga pravca, P. Donegan, W. Dressler, B. Hurch, L. M. Oendera, R. Rhodes, M. Wurzel.

U drugoj se govorilo o sredstvima lineariziranja u književnim tekstovima, a sudjelovali su među ostalima A. Abadi, M. Bjorklund, J. Tarnyikova, R. Van de Velde.

U subotu, po završetku skupa, sudionici su mogli ploviti brodom po jezeru Wörthersee.

Zrinka Babić

Godišnje savjetovanje Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku Zagreb, 16. i 17. svibnja 1997.

U Zagrebu je 16. i 17. svibnja održano godišnje savjetovanje Hrvatskog društva za primijenjenu lingvistiku pod nazivom *Tekst i diskurs*. Sedamdesetak sudionika desetominutnim je izlaganjima najavilo teme svojih radova koji će u cijelosti biti objavljeni u Zborniku HDPL-a.

Savjetovanje je počelo plenarnom sekcijom koju je otvorio Dubravko Škiljan izlaganjem naslovljenim *Granice teksta*, a slijedili su Damir Kalogjera s izlaganjem *Analiza diskursa: interdisciplinarnost interdisciplinarnosti*, Maja Bratanić s temom *Rječnik kao tekst* i Zrinjka Glovacki–Bernardi s izlaganjem pod naslovom *Uputa za upotrebu kao tekstna vrsta*. Dora Maček bavila se pitanjem *Što znače anaforični izrazi u novinskom diskurzu*, a tema izlaganja Yvonne Vrhovac bio je *Diskurs didaktičke sredine*. Slijedilo je izlaganje Jagode Granić pod naslovom *Komunikacijske vrijednosti govorenog i pisanog diskursa*, Mario Brdar i Rita Brdar–Szabó govorili su o temi *Implicitni argumenti, kohezija i koherentnost*, a plenarnu je sekciju završio Marin Andrijašević izlaganjem pod naslovom *Tko gubi, pobjeđuje*.

Ostala izlaganja prvog dana bila su podijeljena u dvije paralelne sekcije. Sekcija A je tematski uglavnom bila usmjerena na metodiku nastave stranog jezika.

Tako je Sanja Čurković Kalebić govorila o *Preuzimanju prava na riječ u nastavi stranog jezika*, izlaganje Darje Damić Bohač nosilo je naziv *Od fonije do grafije*, a ono Leslie Eble *Exploiting Texts to Teach Writing Skills*. Tema izlaganja Ljerke Sedlan König bila je *Tekst u službi diktata u nastavi stranog jezika*, a zatim su slijedile Daška Domljan i Danka Singer s izlaganjem *Od paradigme do diskursa (čimbenici koji utječu na izbor diskursnih elemenata u udžbeničkim tekstovima na stranom jeziku)*. Sekcija A zaključena je izlaganjem Ljubice Črnivec *Autentična besedila umetnostne zvrsti pri poučavanju tujih jezika (slovenščina kot tuji/drugi jezik)*.

Izlaganja u sekciji B bavila su se većinom jezikom struke.

Sekciju je otvorila Božena Tokić temom *Tekstualna kompetencija u jeziku struke*. Zatim je slijedilo izlaganje Nade Šalić *Diskurs u svaki oblik nastave*, Mirne Hocenski–Dreiseidl *Podučavanje i učenje razumijevanja stručnih tekstova čitanjem* i Anice Perković *Čitanje stručnog teksta na fakultetskoj razini učenja*. Tema izlaganja Ljubice Kordić bila je *Elementi novoga, iznenađujućega, intrigantnoga u nastavi jezika struke — san teoretičara DaF ili stvarnost? Nevenka Blažević govorila je o Sintagmama s funkcionalnim glagolima — »Streckformen« ili ekonomično jezično sredstvo*. Rad sekcije B završili su Boris Pritchard izlaganjem *Znakovi početka i završetka komuniciranja u pomorstvu* i Marija Kandido Rožman temom *Uloga književnog teksta u nastavi stranog jezika*.

Zatim je uslijedila još jedna plenarna sekcija na kojoj se govorilo o karakteristikama književnog teksta i diskursa.

Morana Čale Knežević govorila je tako o *Diskurzivnom ambigvitetu u Marin-kovićevoj Pustinji*, a Tatjana Jukić o *Diskurzivnim strategijama Jane Austen: Ponos i predrasude*. Tema Francesce Marije Gabrielli bila je *Semantička geometrija u poetskom diskursu pjesme Kosa Danijela Dragojevića*, a Sladan Turković govorio je o *Oblikovanju teksta u antičkoj retorici*. Izlaganje Zrinke Babić nosilo je naslov *Tekstovima do rečenice iz pisma*, a slijedile su Irena Lukšić s *Pismom i slikom u tekstu*, Marija Paprašarovski s *Dramskim tekstom i kazališnim diskursom* i Mladen Engelsfeld s izlaganjem *Vidljiva nazočnost i nevidljiva prisutnost engleske književnosti u engleskome suvremenom standardnom jeziku*. Plenarna sekcija završila je izlaganjem Anite Skelin *Diskurs poetike i jezik poezije*.

Nakon odmora uslijedila su tri izlaganja stranih gostiju. Prvi je od njih bio David Newby sa Sveučilišta u Grazu s temom *Can Theoretical Grammar Be Pedagogical; Should Pedagogical Grammar Be Theoretical?* Zatim je govorila Pushpa V. Pai sa Sveučilišta u Bombayu o temi *Linguistic Situation in India and Language Teaching*, a izlaganje Claudea Hagegea s pariškog Collège de France nosilo je naslov *Autour du français: histoire d'un combat*.

Time je završio prvi dan savjetovanja, a sljedeći dan je počeo radom u dvije paralelne sekcije.

Sekcija A bavila se prozodijskim i fonetskim karakteristikama teksta i diskursa, jezikom u medijima i računalnom obradom tekstova.

Prvi je izlagao Damir Horga o temi *Fonetske razlike govornog i čitanog diskursa*, a zatim su slijedili Ivan Ivas s *Prozodijskom transkripcijom i interpretacijom teksta*, Vesna Mildner s *Prepoznavanjem hrvatskih govora* i Vlasta Erdeljac s *Prepoznavanjem riječi u tekstu*. Izlaganje Smiljane Komar nosilo je naslov *Komunikacijska vrijednost silazno–uzlaznog tona u engleskom jeziku i njegovi ekvivalenti u slovenskom jeziku*. Željka Matulina govorila je o *Paremiji kao naslovu novinskoga članka*, Mirjana Vlahović o *Germanskim tuđicama u hrvatskom novinskom tekstu*, a Renata Fox o *Ključnim riječima hrvatskih medija*. Naslov izlaganja Anje Nikolić–Hoyt i Nebojše Koharovića bio je »*Kaj nam pak moreju kad smo složni*«, a tema Zrinke Babić i Alana Jelaske bila je *Čitatelj između tipografije i teksta*. Gorana Bikić–Carić govorila je o *Iskustvu s francuskim računalnim programom za provjeru teksta*, a rad sekcije A zaključio je Igor Smailagić svojim izlaganjem *Primjer obrade hrvatskog teksta u programskom jeziku PROLOG*.

U sekciji B govorilo se uglavnom o specifičnim aspektima jezika poput poslovice, gesta ili frazeoloških izraza.

Tako se Dubravka Sesar u svojem izlaganju bavila pitanjem *Kako prevoditi epigrame?*, a Vesna Deželjin govorila je o *Poslovicama u tekstu Maldobria*. Izlaganje Milenka Popovića i Rajise Trostinske nosilo je naslov *Tekst kao raznolikost ostvarenih jezičnih postava — frazeologizam i poslovice*. Tema Ksenije Mance bila je *Njemačke polusloženice koje se sastoje od engleskih posuđenica*, a Dunja Jutronic bavila se *Analizom čakavskog teksta Miljenka Smoje*. Naslov izlaganja Ingrid Damiani Einwalter bio je *Gesta: poseban aspekt komunikacije u svagdašnjem lingvističkom izrazu*. Neda Pintarić govorila je o *Fito–emotivima kao dijelu teksta i dijelu diskursa*, a Željka Fink o *Frazeološkim igrama u re-*

klamama ili misli li četkica za zube svojom glavom. Sekcija B zaključena je izlaganjem Mislave Bertosa *Igra riječima*.

Zatim je uslijedila plenarna sekcija kojom je savjetovanje i završeno, a izlaganja su kao temu većinom imala prevođenje.

Izlaganje Vladimira Ivira nosilo je naslov *Unutarjezično i međujezično prevođenje: interpretacija izvornoga teksta i njegov prijevod*. Goranka Antunović govorila je o *Prevođenju markera kohezije kao pokazatelju razine prevođenja*, a Zjena Čulić o *Mogućnosti »vjernosti« reprezentativnoj strukturi diskursa u prevođenju*. Tema Milice Mihaljević i Luke Vukojevića bila je *Tekst nekih trojezičnih dokumenata međunarodnih normizacijskih organizacija (iskustva prevođitelja)*. Naslov izlaganja Nade Ivanetić bio je *»Još mnogo zajedničkih godina« — čestitke za godišnjicu braka*. Nives Sironić–Bonefačić bavila se *Uzvicima i ideofonima u tekstu stripa*, a Mirjana Benjak *Rečenicom u stripovnom diskursu*. Tema Vesne Požgaj Hadži i Marije Smolić bila je *Jezik u zrcalu tekstova (izbor hrvatskih, srpskih, bosanskih, crnogorskih tekstova za strane slaviste)*. Robert Hajszan govorio je *O uvjetima podučavanja hrvatskog jezika u dvojezičnim školama u Gradišću*, a Maria Cichońska o *Osobinama diskursa. Usvajanje diskursa u nastavi stranog jezika*. Plenarna sekcija završena je izlaganjem Ive Pranjkovića *Iz tipologije konsituativnih iskaza u tekstovima razgovornog stila*.

Iako je bilo neizbježno da se zbog velikog broja sudionika i radova sekcije odvijaju paralelno, valja pohvaliti dobru organizaciju skupa uz prijedlog da se sljedeće godine predvidi nakon izlaganjâ nešto više vremena za raspravu.

Irena Zovko

Hrvatski filološki skup u Rijeci

30. lipnja — 1. srpnja 1997.

Treći Hrvatski filološki skup kao međunarodni slavistički simpozij organizirao je dr. Milan Nosić na Pedagoškom fakultetu u Rijeci. Kolika je važnost ove znanstvene manifestacije, pokazala je prof. dr. Katica Ivanišević u svom govoru prilikom otvaranja Skupa. Pozdravne riječi održali su prof. Miljenko Magdić, pročelnik Gradskoga odbora za školstvo i prof. Zlatko Pavelić.

Uvodni je referat održao *Mario Grčević* iz Mannheima. On je odgovorio na pitanje **Zašto slavistika 19. stoljeća nije priznavala postojanje hrvatskoga jezika?** Uzroci tomu, naime, bili su tadašnji jezikoslovni autoriteti koji su iskrivljavali činjenice na štetu hrvatskoga jezika, a posljedice toga »znanstvenoga« postupka vidljive su, nažalost, do dana današnjega. *Nebojša Koharović* s Filozofskoga fakulteta u Zagrebu govorio je o **Gramatikama zagrebačke filološke škole** osvrnuvši se na problem njihove cjelovitosti i/ili etapnosti.

Nakon ova dva uvodna referata slijedila je podjela na književnu i jezičnu sekciju, jer je broj izlagača bio vrlo velik, čak 51 osoba prijavila je naslov svoga referata. Prvi dan u književnoj su sekciji sudjelovali: *Stanislav Marijanović* iz Osijeka, *Alojz Jembrih* iz Sesveta, *Josip Matešić* iz Mannheima, *Milorad Nikčević* iz Osijeka, *Dragomir Babić* iz Rijeke, *Alemko Gluhak* iz Zagreba, *Helena*

Sablić-Tomić iz Osijeka, *Stana Vukovc* iz Slavonskog Broda, *Goran Novaković* iz Zagreba, *Sofia Zani* iz Padove, *Dina Marković* iz Osijeka, *Katica Čorkalo* iz Osijeka te *Vlado Pandžić* iz Zagreba. Svi navedeni autori obrađivali su život i djelo književnika Ivana, Frana i Matije Mažuranića te Ivane Brlić-Mažuranić, kojima je skup bio i posvećen.

Za podrobniji prikaz odabrala sam jezičnu sekciju u kojoj se autori nisu pridržavali isključivo obitelji Mažuranić (osim *Sande Ham* iz Osijeka koja je govorila o sastavnicama razlikovne gramatike u Mažuranićevoj »Slovnici Hrvatskoj«). Ostali sudionici govorili su o različnim hrvatskim gramatikama iz prošlih i sadašnjih vremena. Tako je *Branka Tafra* iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje iz Zagreba obrađivala »Slovkinju«, odnosno slovnice ili gramatiku Josipa Jurina koja sadrži latinske, talijanske i hrvatske gramatičke različnosti. *Nataša Bašić* iz Leksikografskoga zavoda govorila je o pojavama raslojavanja jata u ilirskim slovniceama i rječnicima. *Ivan Jurčević* iz Osijeka podnio je referat s naslovom »Iz sintakse starohrvatskoga glagola« u kojemu se osvrnuo na determinirane i indeterminirane glagole kretanja iz Kločeva glagoljaša (11. st.). *Dubravka Sesar*, bohemistica iz Zagreba, prikazala je u gramatološkom svjetlu novije hrvatske, češke, poljske i ruske sintakse s obzirom na njihove gramatičke tradicije. *Ernest Barić* iz Pečuha (Mađarska) opisao je gramatiku Josefa Margite: *Horvát Nyelvtan* koja je bila pisana za mađarsku mladež 1884. u Nagykanizsi. Ta je gramatika zbog toga bila pisana na mađarskom jeziku, a uspoređivala je medimurski dijalekt u odnosu na standard te ju je Barić stoga nazvao diferencijalnom gramatikom. *Alexander Hoyt* iz Zagreba govorio je o lingvističnom proučavanju hrvatskoga zagrebačkoga govora kao o sociolingvističkom problemu koji uključuje formalnu i neformalnu govornu situaciju u interdijalektu (književni kajkavski dijalekt), govornom kajkavskom dijalektu i ruralnim kajkavskim dijalektima, jer svi oni utječu na urbani govorni jezik. Sam je organizator, *Milan Nosić*, na kraju iznio referat o prezimenima Gorana češkoga podrijetla zanimljivim zbog hrvatskoga pisanja specifičnih čeških zvučnih i bezvučnih fonema u opoziciji (ch/h) ili u hrvatskome nepostojećega fonema r kao ž, r, rž ili rš (Gžegož/Rehor). Nakon toga slijedila je rasprava o iznesenim priopćenjima.

Drugi dan na književnoj su sekciji referate prijavili: *Mirjana Strčić* iz Rijeke, *Branka Brlenić-Vujić* iz Osijeka, *Estela Banov* i *Sanja Holjevac* iz Rijeke, *Ana Pintarić* iz Osijeka, *Fedora Ferluga-Petronio* iz Trsta, *Stjepan Blažetin* iz Pečuha, *Aljoša Pužar* iz Rijeke te *Stojan Vrljić* iz Mostara.

Na jezičnoj sekciji prvi je izlagao *Bogdan Mesinger* iz Osijeka s vrlo zanimljivom frazeološkom temom u kojoj je navodio primjere iz hrvatske frazeologije kao kulturno–antropološkoga fenomena, pokazujući da mi zapravo frazeološki živimo u produženoj antici. *Lana Hudeček* i *Milica Mihaljević* imale su zajednički referat o nekim pitanjima obradbe frazema u općem hrvatskom rječniku navodeći 5 kriterija obradbe frazema (uvodenje frazema u rječnik prema prvoj riječi, prema vrsti riječi, prema sintaktičnoj glavi, semantičnoj dominantni ili pod svim punoznačnim riječima dotičnoga frazema). Zajedničko priopćenje podnijeli su i *Milenko Popović* i *Raisa Trostinska* s Filozofskog fakulteta iz Zagreba govoreći o hrvatsko–ukrajinskim frazeološkim paralelama koje se mogu pro-

matrati kroz sličnosti i razlike u gramatičnoj strukturi, u značenju te u metaforičnim slikama koje se rabe u frazeologizmima navedenih dvaju jezika. *Anju Nikolić-Hoyt* zanimali su frazemi hrvatskog i engleskog jezika čije je sličnosti i razlike uspoređivala na primjerima međunarodnih biblijskih frazema, frazema iz antičnoga svijeta, iz zajedničke indoeuropske prošlosti te na frazemima pojedinih zajednica koje čuvaju posebnosti i mentalitet tih zajednica. *Srježana Hozjan* iz zagrebačkoga Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje navodila je primjere iz frazema u čakavskim govorima iz proznih tekstova i rječnika te je utvrdila da postoje autohtoni frazemi prisutni na cijelom hrvatskom prostoru za razliku od frazema iz književnoga jezika koji posuđuje od dijalekta, ali je često i obrnuto: dijalekt uzima frazeme iz književnoga jezika i tako gubi mnoge svoje stare frazeme. *Jela Maresić* iz Zavoda za lingvistiku HAZU u Zagrebu proučavala je pak kajkavsku frazeologiju, točnije, fonološke, morfološke, leksične i leksično-sintaktične inačice frazema. *Marija Jež* iz Slovenije (Ljubljana) promatrala je percepciju hrvatske gramatike u slovenskom protestantskom leksiku te je konstatairala da početkom 17. stoljeća, kada je završen protestantizam u Sloveniji, nije bilo recepcije hrvatske gramatike, jer nje tada još nije ni bilo (prva Slovnica Bartola Kašića izišla je naime 1604. s čakavskim i štokavskim, a bez kajkavskih elemenata). *Anđela Frančić* iz zagrebačkoga Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje davala je primjere iz Donjeg Vidovca i desetak naselja medimurske kajkavštine. Iz Slovenije je stigla i *Francka Premk* koja je proučavala biblijsku frazeologiju uspoređujući ju sa suvremenim slovenskim standardom. Iz Slovenije je stigao i *Vlaho Nartnik* koji je pokazao različite paradigmatske osobitosti broja i padeža u slovenskome jeziku uz navođenje slovenskih imena padeža (imenovalnik, tužilnik, roditelj, dajavnik, mestnik i orudnik). *Lelija Sočanac* iz Zagreba istraživala je frazeme u dubrovačkim komedijama krajem 18. st. kroz djela Marka Brujerovića, Antuna Ferdinanda Butice i Vlahe Stulića. *Vlasta Rišner* iz Osijeka govorila je o grafijskoj i jezičnoj različitosti molitvenika Antuna Kanižlića iz 18. st. te molitvenika nakon preporoda koji je potpisao nepoznati svećenik u 19. st. *Bernardina Petrović* iz zagrebačkoga Zavoda za lingvistiku HAZU opisivala je strukturna i semantična sredstva frazemskoga istraživanja u novelama Josipa Kozarca. *Sanja Vulić* iz istoga Zavoda za lingvistiku HAZU istraživala je blagdanska imena u čakavskim pučkim frazemima Komiže i Ogulinskoga zagorja iz kojih su vidljivi pučki običaji, pučka meteorologija te pojedini poljodjelski radovi. Akademik *Antica Menac* napisala je zajedno s *Mirom Menac-Mihalić* iz Zagreba referat o elementima venecijanskoga dijalekta u frazeologiji suvremenih bračkih pjesnika (Tomislava Dorotića, Ante Sapunara, Neve Kežić i Zlatana Jakšića, objavljenih u Zbirci »Brački baščinski glasi«). Posljednji referat iznio je *Branimir Crljenko* iz Rovinja koji je istraživao semantičnu adaptaciju hrvatskih leksema i frazema u istroromanskom jeziku (govoru istarskih Talijana) kroz značenjske prilagodbe u Vodnjanu, Balama i Rovinju. Poslije referata slijedila je zanimljiva rasprava.

Ovaj skup dao je mnogo vrijednih priloga u proučavanju starih hrvatskih gramatika, hrvatskih dijalekata i standardnoga hrvatskog jezika u djelima hrvatskih književnika. Osim većine referata koji se detaljno ograničuju na analizu pojedinih gramatičkih (frazeoloških i leksičnih) elemenata, dva su referata

bila posvećena i širem teorijskom pogledu na jezični fenomen. Tu bih željela posebno istaknuti izvrstan referat *Bogdana Mesingera* koji je zacrtao funkciju frazema kao kulturnoga inventara čime se pokazuje duhovna organizacija pojedinih govornih sredina, zatim etika i moral kolektiva (npr. ranoraništvo kao moralni princip zadržao se i u gradu, gdje više nema razloga), nadalje, povijest i praindoeuropska civilizacijska koine u usporedbi s protohrvatskim modelom iskustva, uočavanje prirode kao okoliša, ulazak američke optimistične civilizacije, hrvatske obredne civilizacije te današnje nove epohe političke civilizacije koja zbog tehnološkog prenošenja poruke onemogućuje dijalog (komunikaciju) i postaje jednosmjerno priopćavajuća u kojoj govornik postaje objektom, a čovjek strojem. Drugi referat koji bi se trebao istaknuti zbog posebnosti i vrijednosti referat je *Dubravke Sesar* koja afirmira nov metagramatični pogled na gramatike slavenskih jezika (češku, poljsku, rusku i hrvatsku) prema principima tzv. gramatologije čiji je začetnik I. J. Gelb u djelu iz 1952. pod naslovom *A study of writing the foundations of grammarology*, a razrađuje ga Jacques Derrida (*O gramatologiji, Sarajevo 1976.*) kao »maksimalno uopćen relacionistički princip tumačenja« gramatičkih pojava. Dubravka Sesar razradila je metodologiju pristupa različitim slavenskim gramatikama uspoređujući ih s vremenom u kojemu su nastajale, kako su se razvijale i kako su pratile standardizaciju pojedinoga jezika, a za nas je od posebne važnosti upravo usporedba razvitka drugih slavenskih gramatika s hrvatskom. U referatu se pokazalo u kojem razdoblju hrvatska gramatika prednjači, a u kojemu zaostaje za gramatikama ostalih slavenskih jezika.

Smatram da je ovaj filološki skup bio toliko izuzetan za hrvatsku jezikoslovnu javnost da bi bilo neophodno tiskati sve referate u posebnom zborniku.

Neda Pintarić

Tečaj računalne leksikografije Ramesha Krishnamurthyja

Nakon izrade jednomilijunskog korpusa hrvatskoga književnog jezika prof. Moguš, nije bilo daljnjih nastojanja na tom području. Budući da stvarne potrebe, ali i svjetski standardi zahtijevaju mnogo veće korpuse, pokrenut je 1996. u Zavodu za lingvistiku Filozofskog fakulteta projekt izrade višemilijunskog korpusa suvremenog hrvatskog jezika.

Tom je prigodom u Zagrebu kao gost triju lingvističkih institucija (Zavoda za lingvistiku Filozofskog fakulteta, Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU) boravio Ramesh Krishnamurthy, jedan od autora COBUILD-a¹. Gostovanje je organizirano s ciljem održavanja jednodnevnog tečaja računalne leksikografije na temelju iskustava stečenih na COBUILD-ovim korpusima.

1 Cobuild je višemilijunski korpus engleskog jezika. Pokrenut je 1980. godine na Sveučilištu Birmingham, a kasnije mu se priključio i poznati izdavač Harper Collins.

Dana 1. prosinca 1997. održan je tečaj u dvije sesije u Zavodu za lingvistička istraživanja HAZU-a.

U jutarnjoj sesiji izložen je teoretski prikaz problematike koja se susreće pri izradi jednog ovako velikog projekta, a poslije podne Krishnamurthy je i praktično demonstrirao uporabu i pretraživanje COBUILD-a. Korpus u cjelovitoj verziji obuhvaća oko 320 milijuna riječi (pod imenom Bank of English), od čega 20 milijuna otpada na transkribirani govorni korpus. Današnja tehnologija omogućila je da se korpus dnevno nadograđuje, posebno donacijama s područja izdavaštva.

U korpusu suvremenog engleskog jezika nalaze se tekstovi iz američkog, australskog i britanskog govornog područja. Pri odabiru tekstova vodilo se računa i o ostalim relevantnim kriterijima kao što su žanr, spol, socijalne skupine, omjer pisanih i govornih tekstova sadržanih u korpusu.

Prikupljeni korpus obrađen je na UNIX platformama, a tekstovi su obilježeni SGML-om².

Svim korisnicima dostupan je korpus od 50 milijuna riječi, i to bez ikakvih ograničenja. Interaktivnim pristupom tom ograničenom korpusu (preko Interneta)³ može se dobiti uvid u frekvencije pojedinih riječi, prikaz konteksta te obavijest o samom tekstu u kojem se riječ nalazi.

Uz činjenicu da će rezultati obrade biti precizniji što je korpus veći, Krishnamurthy iznosi troškovnik projekta, posebno prikupljanja, digitalizacije i obrade tekstova. Najskuplji je unos podataka utipkavanjem, zatim skeniranjem. Poželjno je da u korpusu budu sadržani svi standardni oblici suvremene komunikacije.

U inventar riječi ušle su sve koje su zadovoljile frekvencijski limit. Pri izradi novih korpusa taj prag mnoge riječi prelaze u oba smjera, bilo da ulaze ili pak izlaze iz suvremene uporabe. Na taj se način najjednostavnije mogu pratiti nove riječi koje ulaze u leksik, kao i put kojim su došle.

Božo Bekavac

Zagrebački lingvistički krug **Izvješće o radu u akademskoj godini 1996/97.**

Voditeljica Kruga — prof. dr. sc. Dubravka Sesar, Filozofski fakultet

Tajnica — mr. sc. Ida Raffaelli, Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta

- 1) 15. X. 1996. — Milena Žic Fuchs (Filozofski fakultet, Zagreb)
svečano uručivanje časopisa Suvremena lingvistika čiji je dvobroj 41–42 posvećen akademiku Rudolfu Filipoviću u povodu njegova osamdesetog rođendana

2) SGML (Standard Generalized Markup Language) opisni je jezik koji je danas međunarodni standard za obilježavanje i prikaz tekstova.

3) <http://titania.cobuild.co.uk/>

- 2) 22. X. 1996. — Darja Damić Bohač (Filozofski fakultet, Zagreb)
Strategije s pomoću kojih studenti francuskoga jezika zaobilaze nedovoljno usvojene sintaktičke strukture
- 3) 29. X. 1996. — Branka Tafra (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje)
Istoznačnost i bliskoznačnost u hrvatskome jeziku
- 4) 5. XI. 1996. — J. C. Smith (Department of Linguistics, Manchester University)
 - a) *Functional Approaches to Past Participle Agreement in Romance Languages;*
 - b) *Prikaz europskoga magisterija iz lingvistike što ga na međunarodnoj osnovi vodi sveučilište u Manchesteru*
- 5) 12. XI. 1996. — Lazar Dodić (Sveučilište u Bochumu)
O dijakroniji albanskoga jezika
- 6) 19. XI. 1996. — Marko Samardžija (Filozofski fakultet, Zagreb) i autori Minervina *Rječnika novih riječi* — D. Brozović–Rončević, A. Gluhak, V. Muhvić–Dimanovski, L. i B. Sočanac
Novo u hrvatskome leksiku
- 7) 26. XI. 1996. — Natalija Vidmarović (Filozofski fakultet, Zagreb)
Hesihazam u hagiografiji
- 8) 3. XII. 1996. — Alemko Gluhak (Zavod za lingvistička istraživanja HAZU)
Neka etimološka razmišljanja
- 9) 10. XII. 1996. — Velimir Piškorec (Filozofski fakultet, Zagreb)
Hrvatski politički letak 92'
- 10) 17. XII. 1996. — Ivo Pranjković (Filozofski fakultet, Zagreb)
Gradacijske i habitualne konstrukcije u hrvatskome jeziku
- 11) 14. I. 1997. — Marko Samardžija (Filozofski fakultet, Zagreb)
Što je feminističko jezikoslovlje?
(u povodu knjige I. Samel — *Einführung in die feministische Sprachwissenschaft*)
- 12) 21. I. 1997. — Barbara Kryžan Stanojević (Filozofski fakultet, Zagreb)
Neologizam = anakronizam u jezikoslovlju
- 13) 28. I. 1997. — Nives Opačić (Filozofski fakultet, Zagreb)
Jezik u medijima
- 14) 4. III. 1997. — Vjekoslav Ćosić (Filozofski fakultet, Zadar)
Tipologija jezika i glotopolitika Claudea Hagegea
- 15) 11. III. 1997. — Zrinka Babić (Filozofski fakultet, Zagreb)
Spoznajni pristup hrvatskoj fonologiji
- 16) 18. III. 1997. — Barbara Kryžan Stanojević (Filozofski fakultet, Zagreb)
Predstavljanje i prikaz slavističke lingvističke bibliografije

- 17) 25. III. 1997. — Ranko Matasović (Filozofski fakultet, Zagreb)
Zagonetke latinske gramatike
- 18) 1. IV. 1997. — Milan Mihaljević (Staroslavenski institut, Zagreb)
Potvrdno–niječna pitanja u hrvatskom crkvenoslavenskom
- 19) 8. IV. 1997. — Bernhard Hurch (Sveučilište u Grazu, Institut za lingvistiku)
The Theory of the Phoneme and Natural Phonology
- 20) 15. IV. 1997. — Ekrem Čaušević (Filozofski fakultet, Zagreb)
Izražavanje koordinacije subordinacijom (na primjeru turkijskih jezika)
- 21) 22. IV. 1997. — Raisa Ivanovna Trostinska (Filozofski fakultet, Zagreb)
Upoznavanje s ukrajinskim jezikom
- 22) 29. IV. 1997. — Josip Silić (Filozofski fakultet, Zagreb), Slaven Batnožić (MACROSOFT), Branko Ranilović (INFO–centar)
Hrvatski računalni pravopis
- 23) 6. V. 1997. — Maja Klenovar Hosu (Staroslavenski institut, Zagreb)
Morfološka funkcija prefiksa u hrvatskoj redakciji crkvenoslavenskoga jezika
- 24) 13. V. 1997. — Vjera Lopina (Filozofski fakultet, Zagreb)
Kako komunicirati s izvanzemaljcima?
- 25) 20. V. 1997. — Nada Šabec (Sveučilište u Mariboru)
Slovenski u SAD i pitanja dvojezičnosti
- 26) 27. V. 1997. — Robert D. Van Valin, Jr. (SUNY, Buffalo, SAD)
A Brief Overview of Role and Reference Grammar

Dubravka Sesar